

je přípustěna v míře dosti značné. Ve stadiu vyšetřovacím byla obhajoba úplně vyloučena. Obžalovaný mohl si sice i zde s obhájcem (rechtskundiger Vertreter) poraditi (§ 166: »... wenn ihn Personen... mit welchen er sich zu berathen wünscht. besuchen wollen, so kann die Erlaubniss hierzu ertheilt werden«), než teprve po skončeném vyšetřování obhajoba byla pravidelně přípustěna; ovšem tam, kde se jednalo o zločin, na nějž je stanoven trest smrti nebo nejméně pěti let, byla obhajoba pokládána za nutnou (§ 213). Při ostatních zločinech a přečinech musil obviněný žádati soud o přiřbrání obhájce.¹⁴⁾ Měl-li soud vybrati nějakého obhájce, volil jej ze seznamu obhájců, jenž veden byl v obvodu každého vrchního zemského soudu (§ 214). Zajímavo je poznamenati, že obviněný nebyl nikterak vázán na obhájce, jenž by mu byl soudem přidělen, nýbrž mohl sám ze seznamu obhájců určitého obvodu vrchního zemského soudu obhájce si zvoliti, ba nadto měl právo zvoliti si za obhájce každého, kdekoliv v říši usedlého obhájce, pokud ovšem to nebylo na závalu protahování procesu. Dokonce mohl obviněný na svůj náklad vzíti si i více obhájců, kteří by si své úlohy buď zaměňovali nebo mezi sebou rozdělili. Obhájce měl právo (tu po prvé po skončeném obžalovacím řízení formálně vstupuje do procesu) s obviněným bez přítomnosti osoby soudní se raditi (§ 215). I v konečném řízení mohl obžalovaný docela volně jednati se svým obhájcem; jenom porada týkající se bezprostřední odpovědi na přímo mířené otázky nebyla dovolena (§ 234). Obhájce byl také oprávněn nahlížeti za dohledu do soudních aktů, s výjimkou ovšem poradních protokolů soudního dvoru, referátů, návrhů státního zástupce v sedění neveřejném, a do jiných úředních aktů, které sloužily výhradně vnitřní potřebě soudu (§ 215). Pokrok oproti trestnímu řádu z r. 1850 byl jenom v tom, že v konečném řízení bylo také obhájci stejně jako státnímu zástupci dovoleno dávatí přímé otázky.¹⁵⁾

(Dokončení.)

Odvolací lhůty ve správním řízení.

Dr. Miloslav Horka (Příbram).

Úprava správního řízení a veliké jeho zjednodušení přineslo vládní nařízení ze dne 13. ledna 1928 čís. 8. Sb. zák. a nař. Toto zjednodušení týká se ne v poslední řadě i odvolacích lhůt. Měli jsme v dřívějších zákonech a nařízeních celou řadu různých lhůt (tři, osm, čtrnáct, patnáct, třicet dnů), § 135 cit. nař. však zrušil zákon ze dne 12. května 1896 čís. 101. ř. z.,

¹⁴⁾ Viz zvl. Vargha, Die Vertheidigung, § 144, str. 218; srv. také Prušák, l. c. str. 10.

¹⁵⁾ Viz zvl. Vargha, Die Vertheidigung, § 144, str. 219.

jenž pojednával o postupu při podávání opravných prostředků proti rozhodnutím a opatřením politických úřadů a stanovil přesné lhůty opravných prostředků.

Přesto však ještě dnes setkáme se ve správní praxi s různými odvolacími lhůtami. Nutno rozlišovati jednak správní řízení a pak trestní řízení správní.

I. Správní řízení.

Ustanovení řu 75 cit. nař. stanoví odvolací lhůtu ve všech případech, tedy jak u první, tak i u druhé instance patnáct dnů, ode dne vydání rozhodnutí v odpor vzatého (t. j. buď od jeho ústního prohlášení v přítomnosti stran, neb doručení písemného vyhotovení § 72 odst. 2.). Pro řádný opravný prostředek jest stanoven jednotný výraz odvolání. Lhůta je zachována, bylo-li odvolání podáno v odvolací lhůtě na poštu k dopravě úřadu, u něhož má odvolání býti podáno.

Přes to však odst. 3. řu 75 cit. nař. zachovává ještě jiné lhůty.

Jsou to »odvolací lhůty v řízení volebním«. Tak pro rychlé vyřízení volebních záležitostí zachovávají se osmidenní lhůty pro námitky proti volbě do obcí vůbec (§ 54 zák. z 31. ledna 1919 čís. 75. Sb. zák. a nař.) a proti volbě obecního starosty, náměstků, rady a komisí obecních (§ 67 cit. zák. ve znění novely ze dne 14. VII. 1922 čís. 253. Sb. zák. a nař.). Stejná lhůta je stanovena pro námitky proti volbě do okresních zastupitelstev (§ 70 zák. z 14. VII. 1927, čís. 126. Sb. zák. a nař.). Námitky proti vyloženým voličským seznamům jest podle řřů 8 a 10 odst 1. podati rovněž ve lhůtě osmidenní (zákon z 19. XII. 1919 čís. 663. Sb. zák. a nař. se změnami zavedenými zákonem z 23. ledna 1920, čís. 44. Sb. zák. a nař.).

Mimo to však volební řízení má odvolací lhůty čtrnáctidenní, a to při rozhodování okresního úřadu o ztrátě mandátu v obci ztrátou volitelnosti, neb vyjdou-li najevo okolnosti, pro které občan nebyl by původně mohl býti zvolen, neb vystoupením či vyloučením ze strany, za niž kandidoval (§ 10 odst. 2., 4. a čl. III. nov. k volebnímu řádu do obcí čís. 253/1922 Sb. zák. a nař.).

Do rozhodnutí o námitkách podaných proti stálým seznamům voličským (§ 13 zák. čís. 663/1919 Sb. zák. a nař.), jakož i pro nezákonný postup voleb, dále pro stížnosti do zemských voleb a voleb do Národního shromáždění je podle § 14 zákona o volebním soudě (čís. 125. 1920 Sb. zák. a nař.) lhůta čtrnáctidenní.

Třídenní lhůta od doručení výměru je zachována řem 6 zákona ze dne 7. prosince 1921, čís. 464. Sb. zák. a nař. o pohřbívání ohněm, do výměru okresního úřadu o povolení ke kremaci mrtvoly.

Tyto zkrácené lhůty jsou odůvodněny rychlým řízením ve věcech volebních a zdravotními otázkami v záležitosti druhé.

Pokud se týká odvolání do usnesení obecního zastupitelstva, jakož i ostatních orgánů obce, ponechává se v platnosti podle §u 12. zákona ze 7. února 1919, čís. 76. Sb. zák. a nař. (§ 99 čes. obec. zřiz.) lhůta čtrnáctidenní, jelikož na obce nevztahuje se vládní nařízení čís. 8/1928 Sb. zák. a nař., upravující pouze řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů.

Také organizační zákon čís. 125/1927 Sb. zák. a nař. stanoví patnáctidenní odvolací lhůty v §§ech 83, 85, 87, 99, pro okresní výbory, čímž je provedena alespoň v tomto směru unifikace i pro sbory autonomní.

II. Trestní řízení správní.

Jiné předpisy o odvolacích lhůtách platí pro trestní řízení správní. Zásadou jest ustanovení §u 3 minist. nařízení ze dne 3. dubna 1855, čís. 61. ř. z., podle něhož jest po vyhlášení trestního nálezu ohlásiti rekurs do 24 hodin a podati jej u první instance během dalších tří dnů. Proto i v těch případech, trestá-li se přestupek čl. 2., 3., 4., 10. zák. z 14. července 1927, čís. 125. Sb. zák. a nař. je odvolací lhůta tři dny, jelikož se jedná o trestní řízení správní, jež organizační zákon ani správní řízení neupravuje, neboť podle odst. 7. čl. 10. zákona čís. 125/1927 bude trestní řízení správní upraveno zákonem.

Avšak i tu shledáváme se s odchylkami z výše uvedené zásady.

Je to na příklad ustanovení § 148 živnostenského řádu, podle něhož pro trestní nálezy ohledně přestupků živnostenského řádu platí odvolací lhůta čtrnácti dnů ode dne intimace nálezu. Také § 52 zákona z 28. XII. 1887 čís. 1. z roku 1888 ř. z. ve znění zákona ze dne 10. ledna 1919, čís. 207. Sb. zák. a nař. o úrazovém pojištění dělnictva, má odvolací lhůtu pro přestupky tohoto zákona čtrnáctidenní.

Zásady odvolacích lhůt pro správní řízení i trestní řízení jsou celkem málo porušeny výjimkami a bylo by si přátí, aby trestní řízení správní, jež se očekává, odstranilo i poslední odchylky v odvolacích lhůtách a zavedlo žádanou jednotnost.

ZPRÁVY.

»T. G. Masaryk zasloužil se o stát.«

U příležitosti osmdesátých narozenin velikého svého presidenta vyslovil Československý stát svůj vděk a úctu k němu způsobem vpravdě důstojným: ve formě zákona. Krátká, úsečná věta, po vzoru zákonů antického Říma, jimiž se vzdávala nejvyšší pocta největším občanům, hlásá pro všechny příští věky daleko vynikající účast Masarykovu na výstavbě státu. Není normou — jest jen hodnotícím výrokem, kterému však dostává se místa nejpřednějšího: mezi normami, které tvoří právní řád.